

Deileptenia ribeata (Clerck) in Limburg (Lep., Geometridae)

door

B. J. LEMPKE

Instituut voor Taxonomische Zoölogie (Zoölogisch Museum), Amsterdam

ABSTRACT. — In 1898 *Deileptenia ribeata* was erroneously mentioned from the province of (Dutch) Limburg. In 1902, however, a ♂ was really collected in the extreme north of the province, but this capture was never mentioned. So far it has remained the only specimen ever observed in the province.

In 1898 (p. 391) deelde dr. J. Th. Oudemans mee, dat hij 9 juli 1897 een afgevlogen ♀ van *D. ribeata* bij Mook op smeer gevangen had. Deze vangst was nieuw voor de provincie Limburg. Het ♀ legde nog 16 eieren en de rupsen groeiden voorspoedig tot het najaar, eerst op Wolwilg, later op Treurwillig. (De naam Wolwilg is zeker onjuist. Dit is een arctische en sub-arctische soort, (*Salix lanata* L.) die niet zuidelijker voorkomt dan Schotland volgens vriendelijke mededeling van dr. W. N. Ellis. Zeer waarschijnlijk zal het *Salix caprea* L., Boswilg, of *S. cinerea* L., Grauwe wilg, geweest zijn). Over het verdere verloop van de kweek deelde Oudemans niets mee, maar bij Ter Haar lezen we (ca. 1904: 335): „De opgegeven vindplaats St. Jansberg [sic!] was fout”.

En toch is *ribeata* inderdaad in het noorden van Limburg aangetroffen! In elk museum worden wel eens onverwachte vondsten gedaan en het Instituut voor Taxonomische Zoölogie te Amsterdam is geen uitzondering op deze regel. In een lade met oud materiaal troffen we een afgevlogen ♂ aan van een Geometride met een etiket, dat in nauwelijks nog leesbaar schrift vermeldde: „Plasmolen 2.8.02”. Op de onderkant stond: „Geometra Abietaria W. V.” Nu is *Geometra abietaria* Denis & Schiffermüller, 1775 een synoniem van *Geometra ribeata* Clerck, 1759. Het exemplaar is afkomstig uit de collectie-Lycklama à Nijeholt. Het abdomen is niet meer geheel gaaf, maar er waren nog voldoende delen van het genitaal-apparaat aanwezig om met zekerheid te kunnen vaststellen, dat Lycklama goed gezien had. Deze vangst is nooit vermeld en tot nog toe is *ribeata* ook nooit opnieuw in Limburg aangetroffen.

En van welke soort had Oudemans nu eieren gekregen? Ook deze vraag kon opgelost worden. Natuurlijk moest het een ♀ van een grote „*Boarmia*” geweest zijn. Bij nazoeken in de collectie trof ik een ♂ aan van *Alcis repandata* (Linnaeus) met etiket Plasmolen, 20.V.1898, ab ovo, afkomstig uit de collectie-Oudemans. Een sterk afgevlogen ♀ van deze variabele soort kan soms wel verward worden met een dito van *ribeata*. Waarbij we wel moeten bedenken, dat van laatstgenoemde soort toen nauwelijks materiaal uit Nederland aanwezig was. Pas in 1893 had De Vos tot Nederveen Cappel volgens zijn mededeling in 1895 het eerste exemplaar bij Apeldoorn gevangen.

LITERATUUR

- Haar, D. ter, 1899-1904. *Onze Vlinders: I-L*, 1-407, pl. 1-47. W. J. Thieme & Cie, Zutphen.
- Oudemans, J. Th., 1898. Eenige faunistische en biologische aantekeningen betreffende verschillende in 1896 en 1897 gevangen en gekweekte Macrolepidoptera. — *Tijdschr. Ent.* 40: 368—392.
- Vos tot Nederveen Cappel, H. A. de, 1895. Mededeling op 39ste zomervergadering op 9 juni 1894 te Venlo. — *Tijdschr. Ent.* 38: XLII-XLIII.

Plantage Middenlaan 64, 1018 DH Amsterdam.
